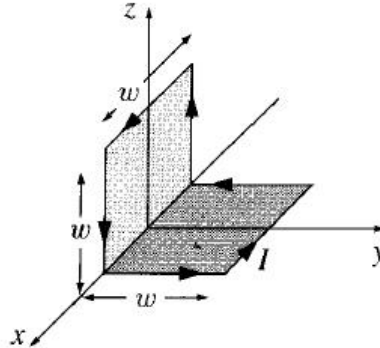

TÉMA: Mágneses skalár potenciál, pontszerű mágneses dipólus
1.) feladat

Adott az ábrán látható vezető alakzat (hurok), melynek minden éle „w” hosszúságú. A hurokban „I” áram folyik. Határozza meg az áramvonal mágneses dipólmomentumát!

2.) feladat

Abban a térrészben, ahol nincsenek szabad áramok a $\vec{\nabla} \times \vec{H} = 0$ egyenlet érvényes, ezért bevezethető egy $\Psi_m(\vec{r})$ ún. „mágneses skalár potenciál” amelyre a $\vec{H} = -\vec{\nabla} \Psi_m$.

Adott a „z” tengelyre illeszkedő végtelen hosszú egyenes áramvezető szál, amelyben „I” áram folyik. Feladatunk meghatározni a $\Psi_m(\vec{r})$ -t a tér minden pontjában. Használjunk hengerkoordináta-rendszert!

- Írja fel a $\vec{H} = -\vec{\nabla} \Psi_m$ hengerkoordinátákkal és a $\vec{H}$ ismeretében határozza meg a $\Psi_m(\vec{r})$ -t!
- Ábrázolja a kapott $\Psi_m(\varphi)$ függvényt és elemezze az egyértékűség szempontjából!
- Adja meg a $\vec{H}$ és a $\Psi_m(\varphi)$ közötti integrális kapcsolatot és ennek felhasználásával szemléltesse a mágneses skalár potenciál többértékűségét! Tegye egyértékűvé a függvényt egy megfelelően definiált egyszereesen összefüggő tartomány kijelölésével!

3.) feladat

Adott egy „R” sugarú, kör alakú áramvezető, amelyben „I” áram folyik. A körvonal forgástengelye a „z” és a kör centruma az origóban van.

- A Biot-Savart törvény alkalmazásával határozza meg a $\vec{H}$ mágneses térerősséget a „z” tengely mentén!
- A $\vec{H}$ ismeretében határozza meg $\Psi_m(z)$ -t a „z” tengely mentén!
- Vizsgálja meg a $\Psi_m(z)$ egyértékűségét a „z” tengely mentén és a $\pm\infty$ -ben!
- „Csomagolja be” a köráramot úgy, hogy a csomagon kívüli tér „egyszereesen összefüggő legyen”! Egyértelmű lesz-e a „potenciálugrás” helye?

4.) feladat

Adott egy „R” sugarú, kör alakú áramvezető, amelyben „I” áram folyik. A körvonal forgástengelye a „z” és a kör centruma az origóban van. „Csomagoljuk be” a köráramot a „szokásos módon”! Tudjuk, hogy a csomagoláson kívül az egyértékű $\Psi_m(\vec{r})$ kielégíti a $\Delta \Psi_m(\vec{r}) = 0$ Laplace egyenletet. Mivel a köráram tere hengersizmetrikus, ezért a $\Psi_m(\vec{r})$ polárkoordinátás alakja ismert.

- Írja fel a $\Psi_m(\vec{r})$ általános polárkoordinátás alakját!
- Adja az potenciál általános alakját a köráramtól elegendően nagy távolságra az első kettő el nem tűnő rendig bezáróan.
- Adja meg a $\Psi_m(z)$ potenciál egzakt alakját és ebből határozza meg a fenti közelítésben a potenciált.
- Pontszerű mágneses dipólust kapunk az $I \rightarrow \infty, R \rightarrow 0$, miközben $\vec{m} =$ állandó határátmenettel. Felhasználva az eddigi eredményeket írja fel egy pontszerű mágneses dipólus $\Psi_m(\vec{r})$ mágneses skalár potenciálját!

5.) feladat

Adott egy $\vec{m}$ pontszerű mágneses dipólus.

- A $\Psi_m(\vec{r})$ mágneses skalár potenciál ismeretében határozza meg a $\vec{B}(\vec{r})$ mágneses indukciót mindenhol a térben!
- Az $\vec{A}(\vec{r})$ vektor potenciál ismeretében határozza meg a $\vec{B}(\vec{r})$ mágneses indukciót mindenhol a térben!

6.) feladat

Ismert az $\vec{A}(\vec{r})$ mágneses vektor potenciál Coulomb mértékben. Írja fel két mágnesezhető közeg határán az $\vec{A}(\vec{r})$ -ra vonatkozó határfeltételeket!